

Η σύνδεση της Εγκυκλίου του 1920 με το Μήνυμα του 2008

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=92158>]

5. Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της εγκυκλίου του 1920 και του μηνύματος του 2008

α) Ομοιότητες

Η εγκύκλιος του 1920 και το μήνυμα του 2008, είναι δύο κείμενα που έχουν ενενήντα χρόνια απόσταση. Παρόλη αυτή την απόσταση και τα δύο κείμενα έχουν πνεύμα οικουμενικό και ενωτικό. Κοινός παρανομαστής των δύο κειμένων είναι ότι η Εκκλησία του Χριστού είναι διασπασμένη. Η πρωταρχική αναφορά είναι να βρουν λύση ώστε να σταματήσει αυτή η διάσπαση. Και τα δύο κείμενα κάνουν λόγο για την αγάπη του Χριστού, η οποία είναι η πιο ασφαλής οδός για την πορεία προς την ένωση.

Ένας ακόμη κοινός παρανομαστής των δύο κειμένων είναι το ιστορικό πλαίσιο το οποίο γράφτηκαν. Και στις δύο περιόδους η κοινωνία διέρχεται κρίση. Στη μεν εγκύκλιο η ανθρωπότητα βγαίνει από έναν παγκόσμιο πόλεμο, στο δε μήνυμα ο κόσμος βρίσκεται στον κυκλώνα μιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Και τα δύο κείμενα ασχολούνται με προβλήματα που έχουν ανακύψει από τις κρίσεις που βιώνουν και προτείνουν λύσεις.

Όσον αφορά τις σχέσεις τους με τις άλλες Εκκλησίες, και στα δύο κείμενα, γίνεται λόγος για συνεχή διάλογο και επικοινωνία. Πράγμα που σημαίνει ότι ακόμα και σήμερα υπάρχουν διαφορές, ουσιαστικές και μη, που μόνο ο διάλογος θα τις ελαχιστοποιούσε. Γίνεται λόγος επίσης, τόσο από την εγκύκλιο όσο και από το μήνυμα, για ιεραποστολή του μηνύματος του Χριστού, με σεβασμό, χωρίς να κρύβονται διαθέσεις προσηλυτισμού πίσω από αυτήν. Βέβαια είναι ένα πρόβλημα που διαρκεί και υπάρχει από την εποχή της εγκυκλίου (1920), μέχρι και την εποχή του μηνύματος (2008). Κάνοντας αναφορά και το μήνυμα, σημαίνει ότι δεν έχει εξαλειφθεί το πρόβλημα αυτό.

β) Διαφορές

Μία βασική διαφορά των δύο κειμένων είναι οι παραλήπτες αυτών. Στη μεν εγκύκλιο (1920), παραλήπτες είναι όλες οι Εκκλησίες σε Ανατολή και Δύση, για αυτό και προτείνει τη δημιουργία ενός οργανισμού στο μέγεθος της Κοινωνίας των Εθνών. Σήμερα υφίσταται ένας τέτοιος οργανισμός και είναι το Παγκόσμιο

Συμβούλιο Εκκλησιών. Αντίθετα, το μήνυμα (2008), απευθύνεται μονάχα στις Ορθόδοξες Εκκλησίες. Είναι δηλαδή πιο περιορισμένοι οι παραλήπτες του. Βέβαια στο μήνυμα δεν γίνεται λόγος για τη δημιουργία κάποιου οργανισμού, διότι ήδη υπάρχει (Π.Σ.Ε.) και η Ορθόδοξη Εκκλησία συμμετέχει ενεργά σε αυτό.

Μια άλλη διαφορά είναι η θεματική των προβλημάτων που αναπτύσσονται στα δύο κείμενα. Αυτό έχει να κάνει με τις εποχές που γράφονται. Είναι διαφορετικές, έχουν μεταξύ τους ενενήντα χρόνια απόσταση, κάποια μπορεί να είναι κοινά, κάποια όχι. Παραδείγματος χάρη, η εγκύκλιος κάνει λόγο για αλκοολισμό, φιληδονία, ηδυπάθεια, ενώ το μήνυμα δεν έχει στη θεματική του τέτοιου είδους προβλήματα. Γίνεται λόγος για προβλήματα που έχουν ανακύψει τα τελευταία χρόνια όπως η οικολογική κρίση, κρίση στην οικογένεια, οικονομική κρίση, το πρόβλημα της αποθηρευοποίησης της κοινωνίας, προτάσεις για βιοηθική. Είναι προβλήματα που δεν αναφέρονται στην εγκύκλιο διότι προφανώς μερικά να μην είχαν εμφανιστεί.

Πάνω στα προβλήματα που ασχολούνται τα δύο κείμενα υπάρχει ακόμη μία διαφορά. Στη μεν εγκύκλιο ζητείται συνεισφορά από όλες τις Εκκλησίες και τις Ομολογίες, ενώ στο μήνυμα συστήνονται διορθόδοξες επιτροπές για την εξεύρεση λύσεων των προβλημάτων αυτών. Και τα δύο κείμενα όμως, έχουν αγωνία για το μέλλον του κόσμου και των ανθρώπων.

Επιλεγόμενα

Η Εκκλησία, ως ζωντανός οργανισμός μέσα στην κοινωνία, αφουγκράζεται τους προβληματισμούς των μελών της. Προβληματισμοί που δεν είναι ξένοι προς την Εκκλησία, διότι αναπτύσσονται από πρόσωπα οικεία της. Όταν τα μέλη της δεν είναι υγιή τότε η Εκκλησία έρχεται ως ιατρός να απαλείψει ή να μαλακώσει τις πληγές των μελών της.

Η εγκύκλιος του 1920 είναι ένα κείμενο οικουμενικού χαρακτήρα. Γράφτηκε μετά το τέλος του Α΄ παγκοσμίου πολέμου. Η Εκκλησία έχει δει τη φρίκη του πολέμου και ζει τα αποτελέσματά του. Αποτελέσματα που βαραίνουν κυρίως τα πρόσωπα. Πρόσωπα εξαθλιωμένα από τον πόλεμο και τις συνέπειές του. Μέσα από αυτά τα γεγονότα και πάνω στα προβλήματα που έχουν προκύψει, το Οικουμενικό Πατριαρχείο συντάσσει τη συγκεκριμένη εγκύκλιο και την αποστέλλει προς όλες τις Εκκλησίες σε Ανατολή και Δύση και ζητεί την κοινή συνεισφορά από όλους για λύσεις στα προβλήματα που ανέκυψαν. Γνώμονάς τους η αγάπη του Χριστού και κύριο μέλημά τους η ενότητα όλων των Εκκλησιών γύρω από το πρόσωπο του Χριστού.

Το μήνυμα του 2008 είναι και αυτό μήνυμα με οικουμενικά χαρακτηριστικά. Γνώμονάς του είναι επίσης η αγάπη του Χριστού και κύριο μέλημά του είναι επίσης η ενότητα στο πρόσωπό Του. Είναι ένα κείμενο που συντάσσεται μέσα στη δίνη μιας παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Συντάσσεται από όλους τους επικεφαλής των Ορθοδόξων Εκκλησιών και απευθύνεται προς τα μέλη τους. Αναφέρει ζητήματα και προβληματισμούς που αντιμετωπίζει και προσπαθεί να βρει λύσεις για αυτά. Ζητήματα που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο και λύσεις που να είναι εφικτές στη σύγχρονη κοινωνία.

Τα δύο αυτά κείμενα έχουν μια χρονική απόσταση σύνταξης γύρω στα ενενήντα χρόνια. Αντιμετωπίζουν διαφορετικά προβλήματα ανάλογα με την εποχή (αλκοολισμός, φιληδονία, οικολογική κρίση, αποθρησκευοποίηση της κοινωνίας, κ.α.), αλλά και διαχρονικά προβλήματα, όπως το μεγάλο μέλημα της Εκκλησίας που δεν είναι κανένα άλλο από την ένωση των Εκκλησιών, η ιεραποστολή και οι όροι που πρέπει να γίνεται. Και στα δύο, παρόλες τις διαφορές τους, κυριαρχεί η αγάπη του Χριστού και η κατανόηση ότι η μόνη λύση είναι ο άνθρωπος να επαναφέρει στην καθημερινότητά του το πρόσωπο του Χριστού. Διότι η Εκκλησία πραγματώνει την αγάπη αυτή καθημερινά μέσα στα μυστήριά της.

Βιβλιογραφία

1. Βαρέλλα, Ε. «Το ιστορικό της συμμετοχής της Ορθοδοξίας στην Οικουμενική κίνηση», στο *Η Ορθοδοξία στον 20^ο αιώνα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία και η Οικουμενική κίνηση*, Τομ. Β΄, (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2001)15-56.
2. Δεσπότη, Σ. «Χριστιανισμός της Ανατολής και Χριστιανισμός της Δύσης: από το σχίσμα στην ενότητα», στο *Η Ορθοδοξία στον 20^ο αιώνα. Ο διάλογος της Εκκλησίας με Δύση και Ανατολή*, Τομ. Γ΄, (Πάτρα: Εκδόσεις Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, 2008)69-119.
3. Εγκύκλιος του Οικουμενικού Πατριαρχείου του 1920.
4. Λούβη, Ε. και Ξιφαρά, Δ. *Νεότερη σύγχρονη ιστορία Γ΄ Γυμνασίου* (Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, 2008).
5. Μαντζαρίδη, Γ. *Χριστιανική Ηθική* (Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Π. Πουρναρά, 1995).
6. Μήνυμα προκαθημένων των Ορθοδόξων Εκκλησιών του 2008.
7. Μήνυμα του 2008, στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.ec-patr.org/docdisplay.php?lang=gr&id=995&tla=gr> (ημερομηνία ανάκτησης: 26/10/2010).
8. Μπούμη, Π. *Συνέπειαι της άρσεως των αναθεμάτων Ρώμης-Κων/λεως* (Αθήνα: Εκδόσεις Συμμετρία, 1994).

9. Μπούμη, Π. *Δια μία κανονικήν πορείαν ενότητος, βάσει των θεμελιωδών αρχών του πολιτεύματος της Εκκλησίας* (Αθήνα: Εκδόσεις Κοχλίας Ε.Π.Ε., 1995).
10. Νικολαΐδη, Απ. «Το μέλλον της Οικουμενικής κίνησης», στο *Εκκλησία* 6 (2008)430-435.
11. Νικολαΐδη, Απ. *Προβληματισμοί χριστιανικού ήθους* (Αθήνα, 2000).
12. Οικονόμου, Η. *Θεολογική οικολογία. Θεωρία και πράξη* (Αθήνα: Εκδόσεις Δέσποινα Μαυρομμάτη, 1994).
13. Τα Νέα, *Η μεγάλη ιστορία του 20^{ου} αιώνα. Μεσοπόλεμος, Δημοκρατίες και Ολοκληρωτισμός Τομ. Γ΄*, επιμ. εκδ. Αποστολοπούλου, Μ. και Σφυρορέα, Σ., (Αθήνα: Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα, 2002).
14. Φλωρόφσκυ, Γ. «Inter-communio, ομολογιακή πιστότης εντός της οικουμενικής κινήσεως», ελλ. μτφ. Κουμάντος, Α., στο *Θέματα Ορθοδόξου Θεολογίας* (Αθήνα: Εκδόσεις Άρτος Ζωής, 1973)211-220.
15. Χατζηνικολάου, Ν. *Ελεύθεροι από το γονιδίωμα. Προσεγγίσεις ορθόδοξης βιοηθικής* (Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη Α. Ε., χ.χ.).